

DE NEDERLANDSCHE CARICES

DOOR

J. D. KOBUS en J. W. C. GOETHART.

(*Vervolg van Ned. Kr. Archief. 2de Serie 5de Deel. blz. 71).*)

TABEL TER DETERMINATIE.

(De getallen achter de diagnosen duiden de hoogte in M. aan, die achter den soortnaam het Deel en de pagina van het Ned. Kr. Arch. waar de plant uitvoerig beschreven is.)

-
1. a. Aan den top der stengels vormen de bloemen ééne enkelvoudige aar 2.
b. De bloemen staan in eene samengesteelde aar, of in eene pluim 4
c. Aan den top des stengels staan een of meer ♂ aren, en daaronder een of meer ♀, scherp van elkaar gescheiden 16.
 2. a. De topstandige aar bestaat slechts uit ééne soort van bloemen 3
b. De topstandige aar is in zijn bovenste gedeelte ♂, onderaan ♀; stengel en bladen glad; aartjes met een schutblad; plant zodevormend (zie ook *C. Davalliana*). Vochtigen veengrond. Mei. 0,05—0,20. *C. pulcaris* L. IV. 483.
 3. a. Plant met kruipenden wortelstok en uitloopers; stengels stomp driekant, gestreept, niet of weinig ruw, van onderen door bladscheeden Ned. Kruidk. Archief. V. 2e Stuk. 15

omgeven, hooger op bebladerd; bladen borstelvormig glad, zonder ligula; ♀ aartjes met of zonder, ♂ zonder schutblad, rijpe urntjes teruggebogen. Veenachtige vochtige gronden. Mei. 0,05—0,20. *C. dioica* L. IV 484.

- b. Als de vorige, maar zodevormend, zonder uitloopers, stengel en bladeren ruw. Vochtige, veenachtige gronden. Mei. 0,05—0,20. (Soms tijds komen ♀ ex. voor met ♂ bloemen aan den top, die dan oppervlakkig beschouwd op *C. pulicaris* gelijken). Bij ons nog niet gevonden. *C. Davalliana* Sm. IV. 482.

- c. Kleine zwakke ex. van *C. panicea*, met slechts eene ♂ aar, zijn gemakkelijk te onderscheiden aan de vlakke bladen en het bezit van uitloopers.

4. (1b) a. Alle aartjes bevatten ♂ en ♀ bloemen beide. 6.

- b. Een gedeelte der aartjes bevat of alleen ♂, of alleen ♀ bloemen 5.

5. a. In den regel zijn de bovenste en de onderste aartjes geheel ♀, de middelste ♂. Wortelstok kruipend; stengel driekant, ruw; urntjes eivormig, 4 mM. lang, geheel in een' zeer smallen, gezaagden vleugel gevat. Aan waterkanten etc. Mei, Juni. 0,30—0,80.

C. disticha Huds. IV. 485.

- b. In den regel de bovenste aartjes ♂, de onderste ♀, en de middelste, onderaan ♀, bovenaan ♂; urntjes eivormig; t bovenste $\frac{2}{3}$ deel in een' breeden gezaagden vleugel gevat; bladen dikwijls gootvormig, overigens als voren. Droge plaatsen op zandgrond. Mei, Juni. 0,15—0,30.

C. arenaria L. IV. 486.

(Hier en daar komt eene variëteit voor met zwart gestippelde urntjes).

- c. In den regel de bovenste aartjes ♂, de overige ♀; bladen meestal korter dan de stengel; urntjes geheel in een' smallen, fijngezaagden vleugel

gevat, overigens als voren. Mei, Juni. 0,15—0,25. Zeer zeldzaam. *C. ligERICA Gay. IV. 487.*

6. (5a) a. In ieder aartje staan de ♂ bloemen bovenaan. 7.
b. In ieder aartje staan de ♂ bloemen onderaan. 10.

7. a. Stengelvoet door donkerbruine tot zwarte scheeden omgeven 9.

- b. Stengelvoet door witte of ten minste lichtgekleurde scheeden omgeven 8.

8. a. Plant zodevormend. Vele aartjes aan den top des stengels tot eene dichte samengestelde aar vereenigd. Stengel scherp driekant, met holle zijden; bladen korter dan de stengel, 5—8 mM. breed; ligula zeer klein; 't onderste aartje staat in den oksel van een groen gekleurd schutblad van afwisselende lengte. Waterkanten etc. Mei, Juni 0,30—0,75. *C. vulpina L. IV. 489.*

*a*¹. Kafjes smaller, lichter gekleurd, schutbladen groot; aar minder gedrongen. Vochtige beschaduwde plaatsen. Mei, Juni. 0,30—0,75.

C. vulpina L. β nemorosa. IV. 489.

- b. Zoden minder sterk ontwikkeld, aar minder gedrongen, stengel onge vleugeld, met vlakke zijden; bladen smaller (tot 3 mM.). Vruchtaar bleeker van kleur, urntjes langer gerekten grooter. Drogere plaatsen. Mei, Juni. 0,30—0,60.

C. muricata L. IV. 490.

*b*¹. kafjes nog lichter gekleurd, aar minder gedrongen. *C. muricata L. β virens. IV. 490.*

- c. Onderste aartjes ver uit elkander (1—1,5 cM.) 't onderste dikwijls gesteeld; bladen smal, zonder ligula; de scheedemonding door een' dikken rand omgeven. Urntjes kleiner, donkerder en glanziger dan bij *C. muricata*. Op droge plaatsen. Mei, Juni. 0,30—0,60. *C. divulsa Good. IV. 491.*

9. (7a) a. Plant met een' schuinen wortelstok; stengel driekant, ruw, met gewelfde zijden. Bladen smal,

zonder ligula, even lang als de stengel, van boven ruw. Schutblad van het onderste aartje in den regel kort en toegespitst; urntjes $\pm 2,5$ mM. lang, aan den onderkant vlak, ongenerfd, van boven bolvormig, met een zestal nerven. Bladscheeden nietrafelend; Kafjes bruin met breed witten rand. Aar dikwijls vertakt. Vochtige veengrond, moerassen. Mei, Juni. 0,15—0,60. *C. teretiuscula* Good. IV. 492.

b. Zoden krachtig ontwikkeld, tot over een voet in doorsnede; stengels driekant, scherp, tot over 1 M. lang; bladen ± 5 mM. breed, meestal iets gootvormig, scherprandig en fijnpuntig toeloopend; kafjes breed eirond, bruin met breed witten rand; urntjes ± 3 mM. lang, zeer sterk gewelfd, glanzig bruin, met slechts aan de basis enkele nerven. Bloeiwijze dikwijls sterk vertakt. Vochtige plaatsen, beekoevers. Mei, Juni. 0,40—1,00. *C. paniculata* L. IV. 493.

c. Zodevormend; stengels als boven; bladen tot 3 mM. breed, scherprandig, zonder ligula; kafjes bruin, met smalle witten rand; urntjes vrij sterk gewelfd, $\pm 2,5$ m. lang, dof, aan beide zijden generfd, boven met 10—12, onder met 5—7 nerven. Moerassige plaatsen. Mei, Juni. 0,30—0,60.

C. paradoxa W. IV. 494.

10. (6b) a. Planten met kruipenden wortelstok. 11.

b. Planten zodevormend. 12.

11. a. 4—10 aartjes aan den top des stengels, stengels driekant, scherprandig; bladen smal (± 2 mM.), vruchturntjes zoo lang als de kafjes; aartjes bruin gekleurd; urntjes generfd en hun rand slechts aan den top gezaagd. April, Mei. Droge plaatsen, 0,15—0,25. Zeer zeldzaam. *C. praecox* Schreb. IV, 495.

- b. Als voren, maar de aartjes geel, urntjes glad en langs den geheelen rand gezaagd. Twijfelachtig inlandsch. Droge plaatsen, zeer zeldzaam, Mei, Juni, 0,30—0,60. *C. brizoides* L. IV, 496.
12. a. Aartjes eirond, ver uiteen aan den slappen, flauw driekanten, alleen tusschen de aartjes scherpen stengel; onderste aartjes in den oksel van gewone bladen; bladen smal, langer dan de stengel. Aan beschaduwde waterkanten, Mei, Juni, 0,30—0,60. *C. remota* L. IV, 496.
- Van de talrijke bastaarden is bij ons alleen aangetroffen *C. remota* $\times$ *paniculata* Schr. (= *C. Boeninghausiana* Weihe). Onderste aartjes samengesteld, hogere aartjes langer gerekt en ten deele geheel ♂, ten deele in het midden ♀.
- b. Aartjes niet zoo ver van elkander; onderste niet in den oksel van gewone bladen 13.
13. a. Stengels driekant, scherp ruwrandig 15.
- b. Stengels stomp driekant, niet of slechts bovenaan ruwrandig . . . 14.
14. a. 2—5 aartjes aan den top des stengels; bladeren smal goetvormig, scherprandig, veel korter dan de stengels. Kafjes eivormig, bruin met witten rand, en kleiner dan de 3,5 mM. lange urntjes. Schutblad meestal klein, vliezig, soms groen en langer dan de aar; bij rijpheid staan de urntjes stervormig uit, zijn plat, aan beide zijden generfd en boven aan den rand getand. Op vochtige plaatsen. Mei, Juni, 0,15—0,45. *C. echinata* IV, 498.
- b. 4—6 aartjes aan den top des stengels; stengel onder de inflorescentie eenigszins ruw; bladeren smal, scherprandig, korter dan de stengel; schutblad van het onderste aartje korter of langer dan de aar; kafjes smal, lichtbruin, met groene middennerf en kleurloozen rand. Urntjes eivormig, aan

beide zijden generfd, door een vrij breeden gezaagden vleugel omgeven. Langs waterkanten. Juni, Juli. 0,15—0,30.

C. leporina L. IV. 499.

15. a. 6—12 aartjes aan den top des stengels; de plant vormt dichte zoden; de smalle lichtgroene bladen zijn eerst langer, later korter dan de stengels; onderste dekblad meestal zeer klein, somtijds langer; kafjes breed eivormig, eerst licht-, daarna donkerbruin, met lichtere randen. Urntjes 4 mM. lang, lancetvormig, rondom generfd, langzaam in een fijngezaagden snavel toeloopend; langer dan de kafjes. Op moerassige plaatsen. Mei, Juni. 0,30—0,60.

C. elongata L. IV. 500.

- b. 5—6 aartjes aan den top des stengels; schutblad van het onderste aartje afwisselend in lengte; kafjes zeer bleekgroen, korter dan de 2 mM. lange eivormige urntjes, die rondom generfd zijn, en in een korten, ongedeelten, gezaagden snavel uitloopen. Op moerassige veenachtige plaatsen. Mei, Juni. 0,10—0,40.

C. canescens L. IV. 500.

16. (1c) a. Vruchtbeginsel met 2 stempels, zaad plat. 17.

b. Vruchtbeginsel met 3 stempels, zaad driehoekig. 20.

- 17 a. Uitloopers ontbreken; bladscheeden duidelijk rafelend; stengel driekant ruw; bladen in den regel stijf, grasgroen, bij het drogen hunne randen naar beneden omrollend; ♂ aren 1—3, ♀ 1—3, lang cilindrisch; schutbladen in den regel korter dan de halm. Stengel zonder niet bloeiende bladrossetten aan den voet; urntjes tamelijk plat. Op veengrond. April, Mei. 0,40—1,00.

C. stricta, Good. V. 75.

- b. Uitloopers aanwezig; bladscheeden niet of minder sterk rafelend 18.

18. a. Bladscheeden weinig rafelend; stengel

glad; bladen grijs, teruggebogen, bij het drogen zich sterk naar boven inrollende; ♂ aren 2—4, ♀ 2—4 meestal 3, ovaal tot eirond; urntjes groot, duidelijk generfd, afgeplat. Duinen, dorre heidestrecken. Stengels met niet bloeiende bladrossetten aan hun voet. April, Mei. 0,10—0,20.

C. trinervis Degl. V. 75.

b. Bladscheeden niet rafelend; stengel zeer ruw. 19.

19. *a.* Bladscheeden niet rafelend; uitloopers aanwezig; stengel zeer ruw, bladen grasgroen slap, bij het drogen de randen naar beneden omrollende; schutbladen inden regel langer dan de halm; ♂ aren 2—5, ♀ 3—5, lang cilindrisch, dikwijls overhangend; urntjes aan de onderzijde iets afgeplat; stengel zonder niet-bloeiende bladrossetten aan den voet. Op vochtige plaatsen, April, Mei. 0,30—1,00.

C. acuta L. V. 74.

b. Bladen grijsgroen meest stijf, bij het drogen de randen naar boven omrollende; schutbladen inden regel korter dan de halm; ♂ aren 1 (soms 2), ♀ 2—4, ovaal of kort cilindrisch, urntjes klein, sterk gewelfd; stengel met niet bloeiende bladrossetten aan den voet. Op veenachtigen grond. April, Mei. 0,10—0,30.

C. vulgaris Fr. V. 73.

(*C. personata Fr.*, *C. proluxa Fr.* en *C. tricostrata Fr.*, beschouwen wij als variëteiten van *C. acuta L.* Zie V. 74 en 75.)

20. (16 *b*) *a.* Urntjes zonder of met een' zeer korten snavel, die dan niet gespleten is. 21.

b. Urntjes met een' duidelijken 2- of 3-spleti-
gen snavel 31.

21. *a.* Urntjes onbehaard 22.

b. Urntjes behaard 26.

22. *a.* Onderste schutblad met eene korte of geen schee-
de 23.

- b. Onderste schutblad met eene lange scheede . 25.
23. a. Plant met een' langen kruipenden wortelstok, stengels driekant, weinig ruw, slap, alleen aan hun ondereinde bebladerd; bladen kort, die der niet bloeiende balmen worden zoo hoog als de stengels. Alle zijn toegevoewen en smal, daardoor eenigszins borstelvormig. Schutbladen aan hun voet bruin, maar uitlopend in eene groene bladschijf; ♀ aartjes 1—3, aan dunne gladde steeltjes hangend, die ongeveer zoo lang zijn als de eironde aartjes; ♂ aren 1 (2); urntjes generfd, rondom fijn getand en zeer kort gesnaveld; kaffes donkerpaarsbruin, meestal wat langer dan de urntjes. Mei, Juni. 0,20—0,60. Moerassige veenstreken.

C. limosa L. V. 78.

- b. Bladen niet toegevoewen. Scheede der schutbladen groen. 24.
24. a. Plant met uitloopers; stengels glad, of slechts weinig ruw. Bladen grijsgroen, hunne randen naar beneden krullend, glad.

Schutbladen ongeveer zoo lang als de halm; aantal aren zeer afwisselend: ♀ 1—4, ♂ 1—5; de ♀ aren zijn korter of langer gesteeld, vooral de onderste somtijds zeer lang; kaffes donker met groene middennerf, eivormig, meest langer dan de kaffes, aren tamelijk ijl; urntjes eirond, donker gekleurd, ongenerfd, maar ruw. Op allerlei terreinen. Mei, Juni. 0,30—0,40.

C. flacca Schreb. V. 85.

- b. Plant zodevormend, geheel geelgroen; bladen en bladscheeden behaard; schutbladen eveneens behaard, bladachtig, langer dan de halm. Meestal ééne ♂, en 2 of 3 dicht bijeen gezeten ♀ aren, die gesteeld, en ten laatste eenigszins knikkend zijn, urntjes elliptisch, iets opgeblazen, zwak generfd, groen. Bosschen en veenachtige terreinen. Mei, Juni. 0,2—0,7.

C. pallescens L. V. 87.

25. *a.* Plant zodevormend met uitloopers; stengels glad, bladen grijs-groen, gekield, eenigszins scherprandig, korter dan de stengel; ♀ aren 1—2, ♂ ééne; de ♀ aren ij, op dunne stelen staande die meestal iets boven de scheede uitkomen; urntjes bijna bolvormig opgeblazen, zwak generfd, lichtbruin. Mei, Juni. 0,4—0,5. Op veenachtige gronden. *C. panicea* L. V. 84.
- b.* Uitloopers aanwezig; stengels glad; bladen groen, ongeveer 1 cM. breed, vlak, scherprandig; ♂ aren 1; ♀ 3—7, zeer dun en ij; 0,03—0,05 lang; schutbladen bladachtig, korter dan de halm; urntjes onbehaard, ongenerfd, driekant, langwerpig, lancetvormig. Zeldzaam. (Beek, Rotterdam). Mei, Juni. 0,40—0,80 *C. strigosa* Huds. V. 86.
26. (21 *b.*) *a.* Scheede der schutbladen kort of ontbrekend; ♀ aartjes kort eirond gedrongen. . . 27.
- b.* Scheede der schutbladen lang; ♀ aartjes cilindervormig, ij . . . 30.
27. *a.* Alle ♀ aartjes zittend, dicht bijeen staande, 2—3 in getal, 6—10 mM. lang, eirond; zodevormende plant zonder uitloopers; kafjes eirond, bruin met groene middennerf; stengel weinig ruw, langer dan de smalle, lichtgroene, ruwe bladen; schutblad zonder scheede, klein, groen. Droge groeiplaatsen. April, Mei. 0,10—0,40. *C. pilulifera* L. V. 79.
- b.* onderste ♀ aartje gesteeld; schutbladen meestal met gekleurde scheede. . . 28.
28. *a.* Kleine plant met uitloopers, en eenigszins gootvormige, teruggebogene bladen, die korter zijn dan de stomp driekante en gladde stengel; ééne ♂ aar; 1—3 ♀, die in den oksel staan van schutbladen met eene bruine scheede en klein groen lintje; kafjes donkerbruin met lichtere randen, aan den top gewimperd. Droge gronden. Mei.

C. ericetorum Poll. V. 80.

b. Kafjes niet gewimperd aan den top. 29.

29. a. Plant met uitloopers; stengel stomp driekant; bladen gekield dikwijls teruggebogen; 2—4 ♀, ééne ♂ aar, die gedurende den bloei knodsvormig is; de onderste ♀ aar staat in den oksel van een groen schutblaadje met korte groene scheede. Op droge plaatsen. April, Mei. 0,05—0,40.

C. verna. Vill. V. 81.

- b. Hiervan wijkt af, door 't gemis van uitloopers, de smalle lichtgroene bladen, 't gedurende den bloei niet knodsvormige ♂ aartje, donkerder kafjes en een vliezig bruinscheedevormig schutblad, dat somtijds een groen puntje draagt, de bij ons nog niet gevondene kalkplant,

C. montana L. V. 82.

30. (26b.) a. Zodevormend met fertiele en steriele stengels; stengelvoet omgeven door eenige bruinroode scheedebladen; stengel eenigszins platgedrukt, weinig ruw; bladen eerst langer, later korter dan de stengels; schutbladen scheedevormig, bruinrood, met vliezigen rand, soms groen in het midden, of met een klein groen lintje; 3—4 ♀ aren waarvan de onderste 't langst gesteeld zijn; kafjes kastanjebruin met groene middennerf; urntjes zoo lang als, of iets langer dan de kafjes. April, Mei (Limburg) 0,15—0,30.

C. digitata. L. V. 83.

- b. Hiervan wijkt af, door dichter opeengedrongen ♀ aartjes met minder bloemen, geelbruine schutbladscheeden en kafjes, en urntjes die aanmerkelijk langer zijn dan het kafje, de bij ons nog niet waargenomene

C. ornithopoda. Willd. V. 84.

31. (20b.) a. Urntjes kaal 32.
b. Urntjes behaard 41.

32. *a.* Stengels glad of althans zeer weinig ruw. 33.
b. Stengels zeer ruw scherp driehoekig. 38.
33. *a.* ♀ aren bolvormig eirond dikwijls dicht opeengedrongen. Schutbladen ten laatste uitstaande of teruggeslagen. . . . 34.
b. ♀ aren meer cilindrisch, niet zoo dicht opeen; schutbladen niet uitstaande of teruggeslagen. 35.
34. *a.* Plant met wortelstok zonder uitloopers; stengels zeer afwisselend in lengte (0,02—0,50), en in stand; stomp. driekant; bladen lichtgroen, vlak of gootvormig, verschillend van breedte. Schutbladen bladachtig, langer dan de aar, met eene korte scheede, uitstaande of teruggebogen (althans na den bloei).

Er zijn 1—6 ♀ aren, de onderste ver verwijderd, of zeer dicht bij de andere staande; urntjes geel, generfd, eenigszins opgeblazen, ver afstaande of zelfs teruggebogen, plotseling in den snavel versmald. Op vochtige plaatsen algemeen. Mei Juni. 0,02—0,50.

C. flava. *L.* V 88.

Kleine *ex.* met korte stengels die niet boven de zeer smalle bladen uitsteken, bovenste ♀ aartjes bolrond, urntjes klein met meestal rechten (niet teruggebogen) snavel vormen de *var. Oederi*, die echter door alle overgangen met *C. flava L* verbonden is.

- b.* Bladen en schutbladen opgerold en daardoor borstelvormig, grijs groen, overigens als de vorige. Plant van de kuststreek, niet zeker inlandsch.

C. extensa Good V. 89.

35. *a.* Bladscheeden rafelend: plant met een wortelstok; stengels stomp driekant, bijna tot bovenaan bebladerd; bladen grijs groen, gootvormig; schutbladen, overeenkomende met de gewone bladen, en evenals deze spitsgepunt, meestal zonder scheede; urntjes bolvormig, plotseling overgaande in den 1—2 mm.

- langen snavel; aan onder- en bovenkant 3—4 flauwe nerven; aar rolrond. Op moerassigen veengrond. Mei, Juni. 0,40—0,70 *C. rostrata* With. V. 84.
- b. Bladscheeden niet rafelend; urntjes niet bolrond 36.
36. a. ♀ aren gesteeld. overhangend, ij1, 3—6 in getal; plant zodevormend, somtijds met uitloopers; stengel glad, hoog bebladerd; bladen ruw, korter dan de stengel; meestal slechts ééne ♂ aar; urntjes elliptisch met een snavel die ongeveer zoo lang is als het urntje zelf. Boschplant uit het oosten van ons land, Mei, Juni. 0,30—0,70 *C. sylvatica*. Huds. V. 92.
- b. ♀ Aren, althans de hoogere, niet hangend, gevuld 37.
37. a. Plant zodevormend, meestal zonder uitloopers; bladen en stengels somtijds liggend en kort, somtijds rechtopstaand en tot 0,80 lang. Stengels alleen aan hun onderste gedeelte bebladerd; bladen grijsgroen; bladen en de bladachtige schutbladen korter dan de halm; schutbladen met eene lange scheede; ♀ aren 2—5 in getal, de onderste ver verwijderd, soms geheel aan den voet des stengels staande; één ♂ aartje; urntjes bruinachtig, driehoekig op de doorsnede, meestal purper gespikkeld, korter of langer elliptisch; snavel van verschillende lengte, tanden aan weerszijden fijn getand. Bijna uitsluitend aan de kust. Mei, Juni. 0.30—0,80.
- C. distans* L V. 91.
- b. Kleur geelgroen, meestal zijn duidelijke, korte uitloopers voorhanden; ♀ aartjes meestal ten getale van 2, niet zoover niteenstaande; urntjes geelachtig, ongestippeld, flauwer generfd, niet driehoekig op de doorsnede, maar aan beide zijden gewelfd; tanden van den snavel

alleen van buiten fijn getand, overigens als de vorige. Moerasige heide- en veenstreken. Mei, Juni.

C. Hornschuchiana Hoppe. V. 92.

c. *C. fulva Hoppe* (= *C. Hornschuchiana* × *flava*) is met zekerheid nog niet in ons land aangetroffen.

38. (32 b) a. Kafblaadjes zeer smal, lijn-lancetvormig tot lijn-priemvormig. Plant met een stevigen wortelstok zonder uitloopers; stengels over 't grootste deel hunner lengte van bladen voorzien; bladscheeden weinig rafelend, bladen tot 1 cm. breed, vlak, lichtgroen, zeer ruw; schutbladen bladachtig en evenals de bladen boven den stengel uitstekend; alleen de onderste schutbladen nu en dan van eene korte scheede voorzien; ♀ aren 3—5 overhangend, rolrond; er is slechts ééne ♂ aar; urntjes langwerpig-lancetvormig, lang gesnaveld, meestal wat teruggebogen. Aan waterkanten. Mei, Juni. 0,40—1,20. *C. pseudo-cyperus L.* V. 94.

b. Kafblaadjes breeder; lancetvormig. 39.

39. a. Urntjes opgeblazen lichtgroengeel, rondom generfd; plant met een kruipenden wortelstok; bladen lichtgroen, vlak; onderste bladen scheedevormig, bruinrood, rafelend; schutbladen bladachtig, langer dan de halm, 't onderste somtijds met eene korte scheede; ♀ aren 2—5; ongeveer evenveel ♂ aren; kafjes bruinrood, lancetvormig. Na den bloei worden zij spoedig wit of lichtgeel. Urntjes kegelvormig, langzaam in den snavel versmald; tanden aan den binnenkant gezaagd. Veenstreken. Mei, Juni. 0,40—1,00.

C. vesicaria L. V. 95.

- b. Urntjes niet of zeer weinig opgeblazen, donkerder gekleurd. Kafjes na den bloei niet of zeer weinig verkleurend. . 40.

40. a. Plant met wortelstok, zeer fors en tot 1,50 hoog; stengels scherp driekant, bovenaan ruw; bladen groot-

vormig of vlak, tot 2 cM. breed, eenigszins blauwgroen, met scheeden die eene zwakke neiging tot rafelen bezitten; 't onderste schutblad bladachtig, langer dan de halm, zonder of met eene scheede, die zelfs eene lengte van ± 6 cM. kan bereiken; aantal aren zeer verschillend, tot 5 ♀ en 6 ♂; ook hunne grootte is zeer verschillend; kassjes roodbruin met groene middennerf, uitlopende in een sijngezaagde punt die bij de kassjes der ♀ aren dikwijls zoo lang is als het kasje zelf; urntjes eivormig of langwerpigekegelvormig; bij rijpheid bruin, ± 6 mM. lang. Mei, Juni, algemeen aan slooten en vaarten. 0,60—1,50.

C. riparia Curt. V. 98.

- b. Plant met een' wortelstok waaruit talrijke bloeiende en niet bloeiende halmen ontspringen; bladen met sterk rafelende bladscheeden, dikwijls even lang als de halm, tot over 1 cM. breed. Schutbladen bladachtig, langer dan de halm; ♀ aren afwisselend in aantal, grootte en lengte der stelen; meestal gevuld en cilindrisch; kassjes der ♀ bloemen zwart met groene middennerf, lancetvormig met eene lange gezaagde punt. Urntjes eivormig ± 4 mM. langen 2 mM. breed, platgedrukt en donkerbruin gekleurd; zij zijn rondom generfd en bezitten een' korten snavel. In het W. van ons vaderland algemeen, in het O. slechts hier en daar. Mei, Juni 0,40—1,00.

C. acutiformis Ehrh. V. 97.

41. a. Lange wortelstok, waaruit de bloeiende en niet-bloeiende halmen ontspringen. Stengel stomp driekant, van boven ruw; bladen opgerold, stijf, kaal, door dwarse tusschenschotten verdeeld, scherprandig en met lange, rafelende bladscheeden; schutbladen evenals de bladen vrij lang, 't onderste zonder of met eene zeer korte scheede; ♀ aartjes 1—3, zittend, alleen 't onderste somtijds kort gesteeld; kassjes bruinrood

aan den rand en in het midden lichter gekleurd, bij de ♀ bloemen in een puntje eindigend. 1—3 ♂ aren; kafjes hier 3-puntig; urntjes 5 mM. lang, platbol, sterk behaard en onduidelijk generfd. Mei, Juni. Niet bijzonder algemeen; in veenslooten. 0.30—0.80.

C. filiformis L. V. 99.

- b. Plant met wortelstok, grasgroen; stengels stomp driekant, beneden glad, boven eenigszins ruw; bladen vlak, 3—7 mM. breed, met lange bladscheeden, meestal sterk behaard; schutbladen lang, de onderste meestal met eene lange scheede; ♀ aren 2—4, nogal verschillend in lengte; ♂ aren 1—4; de onderste ♀ aartjes gesteeld, het bovenste zittend; urntjes 6—7 mM. lang, platbol, en sterk behaard; toegespitst eivormig. Algemeen op vochtige zandige plaatsen. Mei, Juni. 0.15—1.00.

C. hirta L. V. 100.

De variëteit *β hirtaeformis* is onbehaard, doch aan den habitus gemakkelijk te herkennen.